

Merilin Paas-Loeza

Mida
silmad
ei näe

TÄNAPÄEV

Toimetanud Signe Siim
Kujundanud Liis Karu

© Merilin Paas-Loeza ja Tänapäev, 2021

ISBN 978-9949-85-997-9

www.tnp.ee

Trükitud AS Pakett trükikojas

1. peatükk

Noore viiuldaja energilisele etteastele järgnesid mürisevad ovatsioonid. Suurest elevusest hingeldav noormees tegi juubeldava publiku ees sügava kummarduse ja naeratas kaamerate ees, mis üle terve saali sähvatasid.

Tema püsimatud silmad rändasid mööda kümneid istmeridasid edasi-tagasi ning ühest rõdu servast teiseni, kuni tema pilk kohtus lava ette paigutatud laua taga istuvate kohtunikega. Üks auväärse žürii liikmetest oli oma ametikaaslaste ning selleks pürgijate seas kuulus viulivirtuoos, kellele lavalt seisja oli üritanud kõigest väest muljet avaldada. Kui tema kõrval istuja oli oma hinnangu andnud, noogutas virtuoos heakskiivalt ning noor viiuldaja lahkus lavalt kümme korda enesekindlamana kui sinna minnes.

Lavatagustes puhkeruumides valitses esinemiste ajal totaalne vaikus nagu tavaks, kuid iga kord, kui järgmisel esinejal oli aeg lavale minna, puhuti seal viibijatele uuesti elu sisse. Teiste seas ootas oma korda ka neljateistkümneaastane Tallinna tüdruk Hanneli. Ta nõjatus seljaga vastu seinat ja mängis

mõttes oma etteaste keerulisemaid kohti läbi, sõrmed puusade kõrval vilkalt vastu seinu edasi-tagasi liikumas. Paljud esinejad olid talle juba mitmesugustelt varasematelt kontsertidelt, konkurssidelt ja muudelt üritustelt tuttavad, nagu näiteks äsja lavalt tulnud poiss nimega Tambet, kellega Hanneli oli kuus aastat tagasi samal ajal muusikakoolis alustanud.

Tüdrukule jäi silma, et poisi käed värisesid, kui ta oma viiuli tagasi kohvrissi asetask. Tambet tõmbas laua alt välja tooli, kuid veel enne, kui sellele istuda jõudis, võpatas poiss oma õlga tabanud käehoobi peale. Tema ees seisis poisi kiitsakas viiuliõpetaja Luts, seljas üks tema firmamärgina tuntud inglispärastest ruudulistest tviidpintsakutest. Nähtavasti oli ta sinna tulnud üksnes Tambetile kiiresti midagi ütlemiseks, sest kohe pärast nende lühikest sõnavahetust lahkus Luts toast pead vangutades. Tambet aga vajus toolile ja tema uhke, enesega rahulolev näoilme oli hetkega läinud. Poiss ohkas sügavalt ning nõjatas väsinult oma pea vastu lauda toetatud kätele.

Hanneli silmitses teda murelikult ning istus poisi vastu teisele poole lauda.

„Mis ta sulle ütles?” uuris tüdruk vaikselt, kuid Tambet ei vastanud midagi ja ainult pööritas silmi. „Ma olen kuulnud, et Luts on väga karmi ütlemisega, aga ausalt, sa esinesid väga hästi. Ma ei muretseks selle pärast nii väga.”

„Ta leiab alati midagi, mille kallal nokkida, ja mitte ükski asi ei ole tema jaoks kunagi piisavalt hea. Ta ei ole halb

õpetaja, aga paljud on tema pideva kriitika pärast läinud teiste õpetajate juurde. Tead, kui ma esinemise lõpetasin, siis Staebler vaatas mulle otse silma ja mulle jäi mulje, et minu esinemine meeldis talle.”

„Oo! Kas Staebler on seesama viiulijumal, kellest sa mulle enne rääkisid?”

„Mhmmh.”

„Vau. Aga siis Luts mingi ja sõitku scenele.”

See pani Tambeti uuesti naerma.

„Muide, kuidas sul endal on? Oled valmis?”

„Nii valmis, kui selliseks asjaks üldse saab valmis olla,” vastas Hanneli rõõmsameelselt. „Ma arvan, et me mõlemad oleme juba piisavalt kogunud, et teada, millised need konkurssid on, eriti kui arvestada, kui palju me igal aastal esineme.”

„Seda kindlasti, aga mitte ühegi varasema konkursi tase ei ole sellega võrreldav. Või on sul auhinnad meelest läinud?”

„Muidugi ma tean seda ja sellepärast me kõik siin olemegi. Mõtle ise, võitja saab stipendiumi suveprogrammi, kuhu on niigi raske pääseda. Kes siis sellest ära ütleks?”

„Mina küll mitte,” muigas Tambet.

„Kas su vanemad on täna siin?”

„Ema ja isa on mõlemad kohal, istuvad vasakul rõdul. Ja sinu omad?”

„Ma tulin koos isaga, aga ema pidi hiljem jõudma. Ta pidi täna hommikul Tartusse sõitma. Mingi töövärk jälle, koolijuhtide kokkusaamine või mingi seminar või mida iganes,

aga ta lubas, et jõuab õigeks ajaks kohale. Ta on kindlasti juba siin.”

Hanneli ja Tambeti pilgud liikusid toa nurgas rippuva teleka suunas, mis näitas otsepilti kontserdisaalis toimuvast. Järgmisena oli publiku ette lavale astunud lühikest kasvu nisukarva juustega poiss, kes kramplikult mõlema käega oma oboest kinni hoidis. Ta tundus üksinda keset lava seistes imetilluke ja tähtsusetu nagu väike putukas, kes oli justkui valesse kohta ära eksinud. Arvatavasti ta tajus seda ka ise, sest miski pimestas tema silmi ja ta ei saanud päris täpselt aru, kas seda põhjustasid meetritekõrgused eredad prožektorid või kannatamatult tema etteastet ootav mitmesajapealine publik. Kõigi terased pilgud jälgisid iga tema liigutust ja hingetõmmet. Konferansjee tseremoniaalne hääl kaikus üle kontserdisaali ja juhatas sisse järgmise etteaste. Orkestrandid ja solist seadsid end mängupositsiooni ja jäid dirigendi märguannet ootama. Keegi kõhatas.

„Sa oled järgmine päras teda, eks?” uuris Tambet.

Hanneli noogutas ja tõusis püsti. Ta läks tagasi aknalaua juurde, kus oli tema kott. Ta veendus neljandat korda, et tema noodilehed olid õiges järjekorras, olgugi, et tal oli pala perfektselt peas. Tüdruk ei jõudnud täheleegi panna, millal oboemängija esinemine oli juba läbi saanud, kui tumedapäine väikest kasvu õpetaja Nadežda tema poole tõttas. Naise paksuraamilised prillid olid mööda tema kitsast ninajuurt alla vajunud ja ta lükkas need ülespoole.

„Hanneli, kullake, nüüd on sinu kord,” teatas õpetaja kerge vene aktsendiga. „Vaata mulle otsa. Ole rahulik, hinga sügavalt sisse ja pea meeles: tempo-tempo-tempo! Ja dünaamika, nii nagu viimane kord harjutasime,” seletas ta kätega energiliselt žestikuleerides. Ta naeratas kelmikalt. „Mine mine, klaver ootab.”

Hanneli silme ees avanesid sajad ootusärevad näod. Tema isa Jaanus istus publiku seas seitsmendas reas ja lehvitas tütrele rõõmsalt. Hanneli oli lootnud, et ema vähemalt tema etteaste ajaks kohale jõuab, kuid isast paremal olev tühi iste reetis vastupidist. Hanneli aga ei lasknud pettumusel end morjendada, vaid ta istus klaveri taha sirge seljaga. Konferansjee teatas tema nime ja esitatava pala ning tüdruk asus mängima.

Hanneli käed tundusid seekord niivõrd kerged, et justkui liuglesid iseenesest mööda klahve. Tüdruk mängis lendleva kire ja pühendumusega ning tundis, kuidas iga noot esmalt sügaval tema enda sees sündis, läbi klahvide kohal tantsisklevate sõrmede klaverisse imbus ja seejärel pillist välja hõljus. Pala lõppedes täitus saal kõrvalukustava aplausitormiga ja rõõmust särav Hanneli teadis, et oli suure saavutusega hakkama saanud.

Just siis, kui Hanneli oli kummardumas, juhtus midagi ebatavalist. Hanneli vaatas oma isa otsides saali, kuid koht seitsmendas reas oli järsku tühjaks jäänud. Sekund hiljem märkas tüdruk oma isa saaliuksest välja astumas, mobiiltelefon kõrva ääres, kuid ei osanud tollel hetkel sellest suurt midagi arvata.

Lava taha jõudes oli õpetaja Nadežda koheselt Hanneli kõrval.

„Braavo, Hanneli! Sa olid lihtsalt suurepärane! Mul ei jätku sõnu,” teatas õpetaja tüdrukut kallistades. „Minu meelest oli see perfektne esitus, aga muidugi on enne vaja ka žürii hinnang ära oodata.”

„Päriselt? Ma ise kartsin alguses, et ma ei saa hakkama,” vastas tüdruk hingeldades. „Mul siamaani süda peksab.”

„Kuidas sa ei pidanud hakkama saama, kui sa oled üks tublimaid õpilasi, kes mul kunagi on olnud!”

„Kas te tõesti arvate nii?”

„Sa tead, et ma ei ütle midagi niisama suusoojaks. Tule siiapoolle, laual on karp šokolaadikomme, see aitab sul maha rahuneda. Söö julgelt, kohe mitu tükki,” vuristas õpetaja, kuid keegi hüüdis tema nime ja ta jättis Hanneli omapäi.

„Sa olid väga tubli,” lausus Tambet.

„Kas sa tõesti arvad nii?” küsis Hanneli.

„Muidugi.”

„Mhmh,” pomises Hanneli omaette ja kõndis tagasi aknalaua juurde, kus tema asjad olid, et noodid kotti tagasi panna.

Ta teadis, et Tambet oli alati kõigis oma ütlemistes siiras, ja hetkeks tundus, nagu poiss oleks tahtnud talle midagi veel öelda, kuid tüdruk tundis end millegipärast väga kummaliselt. Miski lihtsalt häiris teda, kuid ta ei teadnud, mis see võiks olla. Ta jäi mõtiskledes akna juurde lumetormi vahtima, saamata aru, milles asi.